

РЕШЕНИЕ

№ 687

гр. София, 07.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Зорница Хайдукова

Членове: Величка Борилова
Зорница Гладилова

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Зорница Гладилова Въззивно търговско дело
№ 20221001000561 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от ГПК.

С решение от 14.03.2022 г. по гр. дело № 3697/2018 г., СГС, I ГО, 7 състав е осъдил „Български пощи“ ЕАД да заплати на „Юробанк България“ АД: 1./ на основание чл. 49 ЗЗД, във вр. чл.45, ал.1 ЗЗД, сумата от 127 124.24 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени от А. И. В. /П./ – служител на ответника при изпълнение на възложена и работа, изразяващи се във възстановяване на сума в общ размер 127 124.24 лв. на следните лица: А. Р. Ю., Г. Т. Т., С. Ш. И., Х. Р. Ш., Ш. М. С., А. М. А., Г. М. М., Е. С. Е., И. Х. И., К. А. С., М. Ю. М., Н. И. И., С. Х. Е., Ф. А. М., А. С. С., А. Н. Ч., М. Д. М., Х. Х. Ю., Е. Ю. Ш., В. Г. Д., от чиито сметки е присвоявала суми същата, ведно със законна лихва върху главницата считано от предявяване на иска - 16.03.2018 г. до изплащането; 2./ на основание чл.86 ЗЗД - сумата от 38 764.55 лева, представляваща обезщетение за забава на главницата за периода от 16.03.2015 г. до 16.03.2018 г. и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата 13 095 лв. - сторени разноски пред СГС.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от „Български пощи“ ЕАД, което моли то да бъде отменено и исковите срещу него – отхвърлени. Поддържа, че първоинстанционния съд се е произнесъл незаконосъобразно по два материалноправни въпроса:

1./ Относно елементите от фактическия състав на деликтната отговорност по чл. 49 от ЗЗД - може ли да е налице вземане за обезщетение по чл. 49 от ЗЗД за лице, което е началният, главният възложител на „работата“ по смисъла на чл. 49 ЗЗД, при (или по повод) изпълнението на която работа са причинени вредите, който възложител е реализирал приходи от работата. Въззивникът поддържа, че ищецът е този начален възложител като възложената работата по смисъла на чл. 49 ЗЗД е „банкова дейност“ по смисъла на действащия ЗКИ и отменените ЗБ (обн., ДВ, бр. 52 от 1997 г.) и ЗБКД (обн., ДВ, бр. 25 от 1992 г.);

2./ Относно началният момент на погасителната давност за вземането на ищеца по чл. 49 от ЗЗД. Въззивникът поддържа, че началният момент на погасителната давност за вземане по чл. 49 от ЗЗД е моментът на „откриването на дееца“ по смисъла на чл. 114, ал. 3 от ЗЗД от ищеца кредитор по чл. 49 ЗЗД или е моментът на възстановяване /по смисъла на чл. 79, ал. 1 от ЗПУПС/ от страна на ищеца-банка на паричната стойност на неразрешена парична операция по смисъла на чл. 70, ал. 1 от ЗПУПС и чл. 57 от отменения ЗПУПС (обн. ДВ. бр.23 от 27.03.2009г.). Откриването на дееца от ищеца било осъществено преди или най-късно на 19.11.2012 г., което се установявало от Констативен протокол № 1/19.11.2012 г. /приложение 6 към исковата молба/. Това следвало и от приложения 4 и 5 към исковата молба, от останалите доказателства и не било спорно. Това обуславяло основателност на възражението на ответника за погасяване на вземането по давност. Неправилно съдът приел, че вредите за ищец произтичат и възникват не от самото неправомерно присвояване на суми от влоговете на клиентите, а от изпълнението на задължението на банката да възстанови неправомерно усвоените суми по сметките на засегнатите лица.

Въззивникът поддържа, че обжалваното решение е вътрешно противоречиво, тъй като съдът едновременно приел че е обвързан на основание чл. 300 ГПК от посочената в решението наказателна присъда, с която лицето А. П. е призната за виновна за престъпление присвояване на парични средства, собственост на ищеца и че вредата за ищеца в процесния случай не е присвояването от А. П. на парите, собственост на банката ищец, както е посочено в присъдата, а е възстановяването от страна на ищеца на сумите на физическите лица платци на платежни операции или че вредата е плащанията от ищеца на 18.03.2013 г. Погрешно съдът приел, че по силата на договор № 430-0293/02.06.1997 г. служители на Пощите са извършвали дейност по сключване на договори с физически лица. Изводът бил непълен. В изпълнение на процесният договор № 430-0293/02.06.1997 г. между страните по делото ответникът, чрез своите служители по трудов договор, е изпълнявал сключване на сделки и други действия с правен ефект, които представляват банкова дейност: сключване на договори с физически лица за спестовен влог и договори за депозит в лева; изплащане на пари в брой от депозитни и влогови сметки, включително изплащане на лихви и др. При това е възниквало договорно правоотношение между съответното лице, което прави/дава депозита или спестовния влог и на чието име се открива банковата сметка при ответника, т.е. лицето платец по смисъла на ЗПУПС, от една страна и от друга страна банката ищец. На основание чл. 36, ал. 2 ЗЗД сделките са сключвани при пряко представителство на банката ищец от служителя на ответника. Въззивникът твърди наличие на упълномощаване от страна на ищеца към ответника или към физическите лица, служители на ответника и пряко представителство с представляван банката ищец и представител А. П.. Упълномощаването било отделна, изпълнена от ищеца едностранна сделка и договорите с клиентите на банката /платци по смисъла на ЗПУПС/ са сключвани от служителите на ответника не по силата на двустранния договор между страните по делото, а по силата на упълномощаване от страна на банката към сключващия договора с клиента й. Така ищецът бил началният и практически възложител на работата по смисъла на чл. 49 ЗЗД, поради което не можело да бъде кредитор по чл. 49 ЗЗД - защото той е лицето, което отговаря по чл. 49 ЗЗД, като лице възложило работата.

Въззивникът поддържа, че дори да бъде прието, че упълномощаване от страна на ищеца към ответника или служителите на ответника липсва, ищецът бил извършил потвърждаване по смисъла на чл. 42, ал. 2 ЗЗД на договорите в кръга на банковата дейност, сключени с клиентите на банката от служителката на ответника П., без представителна власт. Такова представлявали плащанията от 18.03.2013 г., посочени по т. 14 в исковата молба. Ищецът получавал приходи от банковата дейност на ответника по договора от 02.06.1997 г., а пощенските служители действали при пряко представителство на банката ищец като договорите за банковите операции и услуги възниквали по силата на чл. 36, ал. 2 ЗЗД направо за представлявания - за банката. В момента на възникване на всеки от договорите за влог направо за банката, внесените от лицето пари ставали собственост на банката срещу задължението й по чл. 421, ал. 1 ТЗ /банката дължала паричната сума на

влогодателя/. В по-късен момент, когато лицата клиенти на банката установили, че в банковата система няма данни за тяхно вземане към банката за внесените суми и след проведено разследване за всички случаи, банката установила неправомерното поведение - присвояването на парите, както и кои са лицата пощенски служители, извършили присвояванията. Това бил моментът на установяване на делинквента А. П. по смисъла на чл. 114, ал. 3 ЗЗД. Давността по конкретния спор тече от първия момент на узнаване от ищеца за лицето, причинило вредата - датата на протокола приложение 6 към исковата молба. Въззивникът поддържа, че отговорността на ответника във връзка с правоотношенията по процесния договор, не е деликтна, а е договорна и погасителната давност по него е кратката - по чл. 111, т. „б“ и „в“ ЗЗД, която също била изтекла.

Въззивникът оспорва извода на първоинстанционния съд, че ответникът е осъществявал непосредственото ръководство и контрол. Поддържа, че съдът също е посочил, че банката се е задължила да обучава и преквалифицира за своя сметка служителите на „Български пощи“ ЕАД по извършването на банковата дейност; да упражнява най-малко два пъти годишно текущ контрол и извършва внезапни проверки на банковата дейност; да упражнява текущ контрол и извършва внезапни проверки на касовата наличност. Договорено било служителите на ответника да подпишат декларация, предоставена от банката, за опазване на банковата тайна. Това означавало, че с процесния договор от 1997 г. ищецът е превъзложил на ответника банкова дейност в противоречие със забраната, установена от закона, тъй като ответникът не бил банка. Ищецът участвал в подготвянето на кадрите на ответника за извършването на банковата дейност и в контрола на дейността им. Следователно банката също отговаряла изцяло или частично за дейността на пощенските служители.

Съдът не изпълнил точно чл. 300 от ГПК, тъй като била налице присъда №1 от 13.01.2017 г. постановена по нохд № 426 /2016 г. на Хасковски ОС, влязла в сила на 28.12.2018 г., с която А. П. е призната за виновна, че за периода 07.03.2005 г. - 24.06.2011 г. присвоила чужди пари - сумата от 191 781.85 лв., собственост на „Юробанк България“ АД“. Съдът бил обвързан относно това дали е извършено деянието и неговата противоправност и съответно относно това кое е увреждащото деяние. Това деяние било присвояването на пари, собственост на банката ищец, от осъденото лице А. П.. Неправилно съдът приел, че вредите за Банката ищец произтичат и възникват не от самото неправомерно присвояване на суми от влоговете на клиентите, а от изпълнението на задължението на Банката да възстанови неправомерно усвоените суми по сметките на засегнатите лица.

Въззивникът поддържа, че обжалваното решение противоречи на разрешението в т. 3 на ППВС 17/1963 г. Втората хипотеза, развита в т. 3 на Постановлението сочи, че отговорността е на „предприятието, чиято работа се извършва от работници на другото предприятие“, тъй като дейността е банкова. Съпоставянето на обжалваното решение с ППВС 17/1963 г. сочи липса на елементите на фактическия състав на отговорността по чл. 49 ЗЗД. Обратният извод бил в разрез със закона - отменения Закон за банките и ЗКИ. ЗБ е обнародван в ДВ бр.52/ 01.07.1997 г., един месец след сключването на процесния договор № 430- 0293/02.06.1997г., и е действал до влизането в сила на настоящия ЗКИ на 01.01.2007 г. Съдът неправилно обосновал преценката си, че ответникът носи отговорност по чл. 49 ЗЗД пред ищеца с това, че дейността на служителите, договаряли с клиентите на банката ищец от нейно име, в изпълнение на процесния договор, била контролирана от ответника като с неизпълнението ѝ ответникът допуснал извършването на деликтите, поради което отговарял пред ищеца.

Законът за банките и ЗКИ изисквали банката да има системи за вътрешен контрол и на системи за управление на рисковете /чл. 13 и 14 ЗКИ/, както и разработени правила за вътрешен контрол и създадена служба за вътрешен контрол, както и назначените служители да имат необходимите за дейността квалификация и професионален опит /чл. 15 ЗКИ/. Банката ищец е превъзложила банкова дейност на ответника срещу задължение за заплащане на комисиона, но това не е я е освободило от отговорността и от задълженията, част от които са за вътрешния контрол, за оценка на риска и за назначаване на банкови

служители, които имат необходимите за дейността квалификация и професионален опит. ППВС 17/1963 г. имало пряко съществено значение за правилното решаване на делото. И за съответствието на решението с практиката по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК. Съгласно т. 3 на ППВС 17/63 г. когато по договор между две предприятия едното е възложило на другото определена работа, при извършването на която настъпват вреди, за отговорността от непозволено увреждане следва да се изясни същността на сключения договор. Ако съгласно договора едното предприятие дължи на другото извършването на определена работа със свои работници, при негов контрол и организация на работата, отговорността за вредите от непозволено увреждане е в тежест на това предприятие. В този случай е без значение, че се извършва работа на първото предприятие. Ако обаче организацията на работата, ръководството и контролът принадлежат на предприятието, чиято работа се извършва от работници на друго предприятие, отговорността за непозволено увреждане е на предприятието, чиято работа се извършва. В процесния случай ръководството и контролът принадлежали на предприятието, чиято работа се извършва от работници на друго предприятие - ръководството и контролът в процесния случай принадлежали *ex lege* на банката. Организацията на работата по изпълнението на процесния договор се извършвала от банката ищец, която обучавала служителите, давала им достъп до автоматизираните си работни места /пароли/ - достъп до електронната банкова система и база и счетоводна софтуерна програма, давала им персонални печати на банката, бланки на договори, бланки на декларации, заявления от клиентите на банката и други. Банката им давала алгоритмите, инструкциите за работа. От посоченото Постановление следвало, че е от значение не само кое от договарящите предприятия контролира дейността на служителите, но и кое изпълнява ръководството и организацията на изпълнението на работата, обект на договора им. Поради това не били налице предпоставките на чл. 49 от ЗЗД по отношения на ищеца като увредено лице. В процесния случай, предвид отношенията по договора от 02.06.1997г. между страните, именно банката ищец е възложителят на работата, при която са нанесени вредите.

Ответникът „Юробанк България“ АД оспорва жалбата и моли обжалваното решение да бъде потвърдено. По делото било установено, че „Български пощи“ ЕАД са възложили на А. П. извършването на дейността, по повод която било осъществено присвояването, по повод което е настъпила вредата и те носели отговорността по чл.49 от ЗЗД. Договорът между „Български пощи“ ЕАД и „Юробанк България“ АД бил нищожен, което обуславяло неприложимост на т.3 от ППВС 17/63 г. Дори да била приложима, то тъй като съгласно договора между страните едното предприятие дължало на другото извършването на определена работа със свои работници, при негов контрол и организация на работата, отговорността за вредите по непозволено увреждане била в негова тежест. В този случай било без значение, че се извършва работа на първото предприятие. Вредата за банката настъпила в момента, в който е възстановила на клиентите си присвоените суми – на 18.03.2013 г. и в този момент се породило правото ѝ на иск по чл.49 от ЗЗД. Давността била 5-годишна /чл.110 от ЗЗД/ и искът бил предявен в този 5-годишен срок. Ответникът твърди, че от гледна точка на банковото законодателство банковата сметка сама по себе си е актив чрез който потребителят на банкови услуги упражнява правата си във връзка с предадените на банката парични средства. Ако титулярът на сметката не инициира процедура по възстановяване на стойността на неразрешената банкова операция, вредата би останала само и единствено в неговия патримониум и банката не би претърпяла вреда. Следователно едва при възстановяване на неразрешената парична операция за банката възниква вредата и едва от този момент започва да тече погасителна давност. От друга страна съгласно константната практика на ВКС по исковете с правно основание чл.45 от ЗЗД моментът на откриването на дееца е моментът на привличането му като обвиняем. Въззиваемият възражава на твърдението, че пощите не са осъществявал непосредствено ръководство и контрол върху служителите. Поддържа, че разпоредбата на чл.300 задължавала съда да се съобрази с деянието, противоправността и дееца като мотивите от кого е присвоено и за кого е вредата не са обвързващи за гражданския съд.

Въззивният съд като обсъди събраните по делото доказателства и доводите на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Първоинстанционното дело е образувано по предявени от „Юробанк България“ АД срещу „Български пощи“ ЕАД обективно съединени осъдителни иски с правно основание чл.49 ЗЗД, във вр. чл.45 ЗЗД за сумата 127 124.24 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени от А. И. В. /П./, в качеството ѝ на служител на ответника при изпълнение на възложена и работа – присвояване на суми, внесени в банката от следните лица: А. Р. Ю., Г. Т. Т., С. Ш. И., Х. Р. Ш., Ш. М. С., А. М. А., Г. М. М., Е. С. Е., И. Х. И., К. А. С., М. Ю. М., Н. И. И., С. Х. Е., Ф. А. М., А. С. С., А. Н. Ч., М. Д. М., Х. Х. Ю., Е. Ю. Ш., В. Г. Д. и с правно основание чл.86 ЗЗД за сумата от 38 764.55 лева, представляваща обезщетение за забава на главницата за периода от 16.03.2015 г. до 16.03.2018 г. Ищецът твърди, че с ответника сключили Договор 430-0293/02.06.1997 г., както и следните анекси: анекс от 02.06.1997 г., анекс от 22.06.1998 г., анекс от 2002 г. и анекс от 13.05.2011 г. Договорът бил прекратен, считано от 30.06.2011 г. Съгласно чл.1 от Договора „Българска пощенска банка“ АД е възложила, а „Български пощи“ ЕАД е приело чрез определени служители в пощенските станции да извършва от името и за сметка на Банката, на основание Инструкцията за работа с депозити и влогове в лева /ИРДВ/, дейностите: сключване на договори с физически лица за спестовен влог и договори за депозит в лева; Изплащане на пари в брой от депозитни и влогови сметки, включително изплащане на лихви по тях; Извършване на операции, свързани с: изготвяне на договор за депозит, издаване на спестовна /депозитна/ книжка, закриване на депозит и на книжки; водене и приключване на дневен операционен дневник; олихвяване на спестовни /депозитни/ книжки; завеждане на дневна отчетност /с ЕИТ там, където е осигурена такава от банката/ в Районните пощенски станции и пощенските станции; предоставяне определена от банката информация на граждани и клиенти на „БПБ“ АД; събиране на такси и комисиони по операциите на банката; приемане на суми в брой от юридически лица и превеждането им по банкови сметки в клоновете и офисите на банката; приемане на суми в брой от физически лица и превеждането им по банкови сметки в клоновете и офисите на банката според анекс в сила от 01.03.2002 г.; приемане на плащане на погасителни вноски по кредити и други от сметки на физически и юридически лица, обслужвани в АРМ /автоматизирано работно място/ и РРМ /ръчно работно място/ - с прилагане Тарифата на банката според анекс в сила от 01.03.2002 г.; откриване и обслужване на разплащателни сметки на физически и юридически лица; продажба и приемане на документи за потребителски кредити; въвеждане и обслужване на нови банкови продукти. С чл.10, ал.1 страните приели щетите да се установят с двустранен писмен акт между страните. Вредите, чието обезщетение се претендира по делото произтичали от действията на пощенската служителка А. И. П., на която „Български Пощи“ ЕАД възложило да извършва действията по договора между страните, но същата или е получавала суми по договори за депозит или за влог, вземала е парите от клиенти като за внесените суми им е издавала документи, но не ги е отчела на Пощите, а те на Банката или неправомерно е теглила суми от депозитни или влогови сметки на клиентите на Банката или ги е закривала. „Български Пощи“ ЕАД отговаряли за деликтните действия на своите служители на основание чл.49 от Закона за задълженията и договорите. На 18.03.2013 г. Банката обезщетила, при наличие на интерес, увредените лица за вредите, настъпили от деликтните действия на пощенския служител като на 18.03.2013 г. възстановила суми на следните свои клиенти: А. Р. Ю., Г. Т. Т., С. Ш. И., Х. Р. Ш., Ш. М. С., А. М. А., Г. М. М., Е. С. Е., И. Х. И., К. А. С., М. Ю. М., Н. И. И., С. Х. Е., Ф. А. М., А. С. С., А. Н. Ч., М. Д. М., Х. Х. Ю., Е. Ю. Ш., В. Г. Д., които средства били в общ размер от 127 124.24 лв. Ищецът твърди, че от този момент за Банката ищец настъпили имуществени вреди и съответно възникнал иск срещу „Български пощи“ ЕАД за ангажиране на тяхната извъндоговорна отговорност да възстановяват на Банката заплатеното от нея на увреденото лице обезщетение за причинените от г- жа П. вреди, ведно с дължимата лихва. Общата дължима главница била размер 127 124.24 лв., а лихвата за забава за периода от 16.03.2015 г. до 16.03.2018 г. била в размер на 38,764.55 лв., като върху

главницата била дължима и законната лихва от момента на завеждането на исковата молба до окончателното изплащане на главницата.

Ответникът „Български Пощи“ ЕАД поддържа недопустимост на предявените искове, а по същество - тяхната неоснователност и недоказаност. Счита, че предявените вземания за обезщетение не съществуват. Прави възражение за изтекла погасителна давност на вземания. Не оспорва, че Банката ищец му е възложила с договор № 430/02.06.1997 г. да извършва за сметка на доверителя възложените му от последния действия, съобразно чл. 280 ЗЗД като сключеният договор бил за поръчка. С чл. 1 от него банката възложила, а довереникът приел, чрез определени служители в пощенските станции да извършва от името и за сметка на банката, на основание инструкцията ѝ, „банкова дейност“. Жалбоподателят поддържа, че отговорността за обезвреда на Банката ищец от „Български пощи“ ЕАД има само на договорно основание, а не на деликтно. Началния момент на давността по предявения иск е най-късно моментът, в който банката е узнала, че А. П. е отклонила/присвоила суми и това е моментът на възникване на правото на иск по чл.284, ал.2 от ЗЗД и /или по чл.283, ал.4, предл.2 ЗЗД като от този момент започвала да тече давността, която е изтекла много преди предявяване на иска. Ответникът твърди, че ищецът е знаел за причинените от П. вреди преди 18.03.2013 г., което се установявало от Констативен протокол от 19.11.2012 г., приложен към исковата молба. С тези доводи ответникът моли предявения иск да бъде отхвърлен като погасен по давност.

Ответникът счита, че банката-ищец има качеството на основен възложител на работа на физическото лице П. – банката възлага на ответника да възложи на физическото лице П. извършването на „Банкова дейност“. Банката имала качеството на начален и основен възложител на работа, тъй като именно тя е получава печалбите от работата – чл.1, т.4, чл.4, т.4 от процесния договор като отговорността на ответника може да бъде единствено на договорно основание. Като е сключвала договори с клиенти на банката, А. П. е обвързвала по тях пряко банката, която е ставала страна по договорите, съгласно чл.292, ал.1 ЗЗД. Извършените на 18.03.2013 г. плащания не са вреди за ищцовата банка, а изпълнение на задължения към нейни клиенти потребители. Моментът на увреждането на банката е моментът на незаконното присвояване или отклоняване на парите от А. П. и непостъпването им в „Български Пощи“ ЕАД и от там и в банката по реда на чл.4, т.4 от договора.

Ответникът поддържа съпричиняване на вредите от страна на банката, поради неупражняване на надежден контрол над служителите изпълняващи банкова дейност.

Представен е договор № 430-0293/02.06.1997 г. и анекси към него от 02.06.1997 г., от 22.06.1998 г., от 12.02.2002 г. и от 13.05.2011 г., сключени между „Български Пощи“ ЕАД и „Българска пощенска банка“ АД, по силата на който /чл.1 от договора/ банката възлага, а „Български Пощи“ ЕАД приема, чрез определени свои служители в пощенските станции да извършва от името и за сметка на възложителя на основание Инструкция за работата с депозити и влогове, конкретно възложените им дейности /банкова дейност/: сключване на договори с физически лица за спестовен влог и договори за депозит в лева; изплащане на пари в брой от депозитни и влогови сметки, включително изплащане на лихви по тях; извършване на операции, свързани с изготвяне на договори за депозит, издаване на спестовна /депозитна/ книжка, закриване на депозит и на книжка; водене и приключване на дневен операционен дневник; олихвяване на спестовни книжки; завеждане на дневна отчетност с ЕИТ, там където е осигурена такава от банката в Районните пощенски станции и пощенските станции; предоставяне на определена от банката информация на гражданите и клиентите на банката; събиране на такси и комисионни по операциите на банката; приемане на суми в брой от юридически лица и превеждането им по банкови сметки в клоновете и офисите на банката; приемане на суми в брой от физическите лица и превеждането им по банкови сметки в клоновете и офисите на банката; приемане на плащане на погасителни вноски по кредити и други сметки на физически и юридически лица, обслужвани в АРМ и РРМ - с прилагане на Тарифата на банката според анекс от 01.03.2002 г.; откриване и обслужване на разплащателни сметки на

физически и юридически лица; продажба и приемане на документи за потребителски кредити; въвеждане и обслужване на нови клиенти. Банката се е задължила да обучава и преквалифицира за своя сметка служителите на „Български Пощи“ ЕАД по извършването на банковата дейност; да упражнява най-малко два пъти годишно текущ контрол и да извършва внезапни проверки на банковата дейност, извършвана от пощите съвместно с представител на териториалните искива молба поделения на пощите; да упражнява текущ контрол и извършва внезапни проверки на касовата наличност (за нейното съответствие с наличността, установена по операционен дневник) веднъж на два месеца на различни дати, съвместно с представители на териториалните поделения на пощите (чл. 2, т.4, т. 7 и т. 8). Съгласно чл.6 за извършваната по договора банкова дейност, охрана, превоз и доставка на парични средства и материални ценности до РПС Банката заплаща на пощите ежегодно сума в размер на 800 000 лв., като с анекс, в сила от 01.03.2002 г. Банката се е задължила допълнително ежемесечно да изплаща на териториалните поделения на пощите за извършените банкови операции и услуги комисиона в размер на 1.6 % върху приетите и изплатени суми в брой от пощенските станции на клиенти на банката върху която сума се начислява ДДС, а за събиране на такси и комисиони – по 0.9 %. В чл. 4 от договора са закрепени задълженията на „Български Пощи“ ЕАД да извършва възложената работа в съответствие с изискванията по инструкциите, указанията, договорите и другите документи, предоставяни от банката, да използва, съхранява и опазва паричните средства и оперативните документи на банката, да превежда на банката разликата между постъпилите и изплатени пари в брой по влогови, депозитни и други сметки съгласно Наредба № 3 за плащанията на БНБ и създадена организация между съответните поделения на страните. Задължение на „Български Пощи“ ЕАД е да задължи служителите си, извършващи банкова дейност, да подпишат декларация, предоставена от банката, за опазване на банковата тайна, която да съхраняват в досието на служителя /чл.4.9/. Съгласно чл. 4.10 от договора пощите се задължават да предоставят информация, свързана с извършената банкова работа, по писмено искане от прокуристите на клона на банката, отправено до ръководителя на териториалното поделение на пощите. Според чл. 4.12 пощите се задължават да осигуряват материално стимулиране на служителите, извършващи банкова дейност, съобразно личния им принос, с източник приходите от комисионата и в размер, определен с Вътрешните правила за образуване и разпределение на работната заплата на "Български Пощи" ЕАД. В чл.7 от договора е уговорено приемането и заплащането на извършената от пощите банкова дейност да става на базата на двустранно подписан месечен отчет, в който пощите отразяват извършената дейност според договора. Съгласно чл.10 от договора нанесените имуществени щети на банката или на нейни клиенти вследствие неприлагане или неточно прилагане на инструкциите, указанията и изискванията за правилно, компетентно и качествено извършване на банкова работа, се установяват с двустранен писмен акт от финансово-контролните органи на страните. Размерът на щетата се превежда от пощите на банката, като за времето от нанасянето на щетата до изплащането ѝ се начислява законната лихва върху дължимата сума. Сумата се изплаща в тридневен срок въз основа на подписания документ, а при възникване на спор – в тридневен срок от получаване на утвърденото решение от специална комисия с равен брой представители на двете страни като поименният ѝ състав се определя със съвместна заповед на банката и пощите.

С исковата молба е представена Инstrukция за работа с депозити и влогове в лева, съгласно чл.26 от която, при различие между данните по влоговата сметка и спестовната книжка за верни се смятат данните по спестовната книжка. Съгласно чл. 37, ал. 1 и ал. 2 от инструкцията счетоводител-касиерите на гишета имат лични секретни пароли и им се зачисляват лични печати, с които те оформят счетоводните документи – вносни бележки, разписки, платежни нареждания, договори за депозит, дневни ведомости /операционни дневници/, рекапитулации и спестовни/депозитни книжки. Разпоредбата на чл. 55 изисква всички извършени за деня операции по депозити и влогове в неавтоматизирано представителство да се записват в операционен дневник по образец по хронологичен ред в момента на оформянето им като на реда срещу записаната операция клиентът полага подпис. Инstrukцията предвижда при откриване на влог служителят да

оформя договор или депозитна книжка, като записва издадените в нарочен дневник – по образец. При приемане на суми вписва операцията в спестовна/депозитна книжка, а при изплащане на суми счетоводител-касиерът да вписва операцията в спестовната/депозитна книжка, която да оформя с подпис и печат и да предава сумата на титуляря или пълномощника (чл. 56 и чл. 40, ал. 7). Съгласно чл. 67 дневната ведомост и съответствието на направените в нея записвания с първичните документи се проверяват и авторизират от началника на пощенската станция. В края на оперативния ден операционният дневник се приключва и заедно с документите се изпраща в банковия клон или банковото представителство за обработка. Счетоводителят при банков клон, който отговаря за неавтоматизираните представителства в пощенските станции получава операционните дневници с приложените към тях вносни бележки и разписки от представителствата и след проверка на последователност и оформяне на документацията, както и съответствието на документацията, завежда на компютъра съответните операции от операционните бележки.

С анекс от 13.05.2011 г. договорът между страните е прекратен считано от 30.06.2011 г.

С писмо изх.№ 1029-21-719/18.01.2021 г. директора на ТП София-град на НОИ е удостоверил, че А. И. П. е била служител по трудов договор с „Български пощи“ ЕАД, в периода от 01.11.1988 г. до 06.04.2012 г.

Представен е списък на пощенските служители от ТП БП Хасково, извършващи банкова дейност в ПС към ТП Български пощи Хасково, представителства на „Юробанк И Еф Джи България“ АД, в който под № 1 фигурира А. И. П.

По делото е представен с исковата молба проект на констативен протокол № 1/19.11.2012 г. относно основателни жалби от 14 клиенти на пощенска станция гр.Хасково, банково представителство на „Юробанк И Еф Джи България“ АД, от кметките на които пощенският служител и касиер в гр.Хасково - А. И. П., чрез фалшиво документиране е присвоила суми от депозити и влогове: от А. Р. Ю. – 6 000 лв., от Г. Т. Т. – 9000 лв., от С. Ш. И. – 1 700 лв., от Х. Р. Ш. - 4 280 лв., от Ш. М. С. - 8 323 лв., от А. М. А. – 3 214.50 лв., от Г. М. М. – 6 211.23 лв., от Е. С. Е.- 1 000.53 лв., от И. Х. И. - 8 779.67 лв., от К. А. С. – 12 944.75 лв., от М. Ю. М. – 3 975.25 лв., от Н. И. И. – 2 026.27 лв., от С. Х. Е. - 2 400 лв., от Ф. А. М. – 5 600 лв., от А. С. С. – 25 500 лв., от А. Н. Ч. – 1 015.22 лв.; от М. Д. М. - 5 426.96 лв., Х. Х. Ю. – 4 412.25 лв., от Е. Ю. Ш. – 4 730 лв., от В. Г. Д. – 2 199.26 лв. или общо суми по влогове и депозити в размер на 75 291.26 лв. Протоколът е съставен на база извършена проверка на документите по депозитната и влогова дейност на Пощенска станция Хасково-Посочено е, че не са разгледани претенции на още пет клиента за 11 053.40 лв., а по жалби на шест клиенти се налагат допълнителни проучвания, като потенциалната щета от тегления от сметки на клиенти по тях е 43 283.69 лв..

Към Констативния протокол от 19.11.2012 г. е изготвена таблица на неотчетените вноски и неправомерно закритите депозити от А. П., в която са посочени клиенти, дати, вид сметка и присвоени суми.

Представена е кореспонденция още към 08.02.2012 г. с която Н. Ч. от Управление „Вътрешен одит“ при Юробанк АД е уведомявала за хода на разследването и сигнализирането до „Български Пощи“ ЕАД.

След съставяне на констативен протокол №1 от 19.11.2012 г. е проведена кореспонденция между „Юробанк И Еф Джи България“ АД и „Български Пощи“ ЕАД. С писмо изх.№ 5300/28.11.2012 г. директора и прокуриста на „Юробанк И Еф Джи България“ АД са поканили упълномощени служители на „Български пощи“ АД да се запознаят с подадените жалби от клиенти, наличните доказателства проекта на констативен протокол №1 от 19.11.2012 г. Видно от самия протокол и кореспонденцията /писма по електронна поща на л.151, л.158, том I от делото/ Констативния протокол от 19.11.2012 г. не е подписан от представители на „Български Пощи“ ЕАД.

Представена е присъда № 1/13.01.2017 г., постановена по нохд № 426/2016 г. на Хасковски окръжен съд, влязла в сила на 28.12.2018 г., с която А. И. П. ЕГН *****

е призната за виновна в това, че за периода 07.03.2005 г. - 24.06.2011 г. в гр.Хасково, при условията на продължавано престъпление в качеството ѝ на длъжностно лице: „Касиер на банково гише“ в РУ „Български пощи“ ЕАД, Областна пощенска станция – Хасково, по силата на трудов договор № 00048/01.11.1988 г. и допълнителни споразумения към него № 312/01.08.1994 г. и № 210/03.08.2010 г. и съгласно сключен договор рег.№ 430-0293/02.06.1997 г. между „Юробанк България“ АД /с предходно наименование „Българска пощенска банка“/, като възложител от една страна и от друга „Български пощи“ ЕАД, присвоила чужди пари – сумата от 191 781.85 лв., собственост на „Юробанк България“ АД /с предходни фирмени наименования: „българска пощенска банка“ и „Юробанк И Еф Джи България“/ поверени и да ги пази и управлява, като не отчитала суми в системата на банката, теглила суми и закривала спестовни влогове и срочни депозити открити от лицата Г. Т. Т., Х. А. С., Г. Р. И., Ш. Б. Х., М. Д. М., Е. М. К., А. Р. Ю., А. Я. Ю., И. З. И., А. С. С., Е. Ю. Ш., А. М. М., С. Ф. Ч., Х. Р. Ш., И. Х. И., С. С. В., В. Г. Д., П. Д. П., Г. М. М., М. Ю. М., С. А. Ю., С. Ш. И., Ш. М. С., Е. С. Е., К. А. С., С. Х. Е., Ф. М. И., А. Н. Ч., Д. Х. К., Н. И. И., като длъжностното присвояване е в големи размери, поради което и на основание чл.202, ал.2, т.1 вр. чл.201 вр. чл.26, ал.1, вр.чл.58а , чл.54 НК е осъдена на „лишаване от свобода за срок от шест години“. На основание чл.202, ал.3 вр.чл.37 ал.1 т.6 и т.7 НК на подсъдимата е наложено „лишаване от право да заема държавна или обществена дейност, свързана с ръководство, контрол и стопанисване на имущество за срок от десет години“, както и от „лишаване от правото да упражнява професия или дейност свързана с пазене, управление, контрол и отчитане на чуждо имущество.

С присъда №1 от 13.01.2017 г. по нохд № 426/2016 г. на ОС Хасково, А. И. В. /П./ ЕГН ***** е призната за виновна и в това, че: за периода 07.03.2005г. - 15.06.2011г. в гр.Хасково, при условията на продължавано престъпление в качеството ѝ на длъжностно лице: „Касиер на банково гише“ в РУ „Български пощи“ ЕАД, Областна пощенска станция – Хасково, по силата на трудов договор №00048 от 01.11.1988г. и допълнителни споразумения към него №312/01.08.1994г. и №210/03.08.2010г. и съгласно сключен договор рег.№ 430 -0293/02.06.1997 год. между „Юробанк България“ АД /с предходно наименование „Българска пощенска банка“/, като възложител от една страна и от друга „Български пощи“ ЕАД, в кръга на службата си е съставила неистински частни документи /нареждане – разписки, вносни бележки и договори за срочни депозити/ и ги употребили, за да докаже, че съществува, както и че е прекратено договорното отношение между „Българска пощенска банка“ АД и лицата: Х. А. С., Г. Р. И., Ш. Б. Х., М. Д. М., Е. М. К., А. Р. Ю., А. Я. Ю., И. З. И., А. С. С., Е. Ю. Ш., А. М. М., С. Ф. Ч., Х. Р. Ш., И. Х. И., С. С. В., В. Г. Д., П. Д. П., Г. М. М., М. Ю. М., С. А. Ю., С. Ш. И., Ш. М. С., Е. С. Е., К. А. С., С. Х. Е., Ф. М. И., А. Н. Ч., Д. Х. К. и Н. И. И., във връзка с банкови операции – внесени и изплатени суми по спестовни влогове, открива и закриване на срочни депозити, както и внесени и изплатени суми по тях, поради което и на основание чл.310 ал.1 вр.чл.309 вр. чл.26 ал.1 и чл.58а вр. чл.54 НК е осъдена на „лишаване от свобода за срок от две години и осем месеца.

В мотивите към присъда № 1/13.01.2017 г. постановена по нохд № 426/2016 г. на ОС Хасково е прието, че в периода 2005 г. – 2012 г. А. И. В. живеела в гр.Хасково, като била известна с фамилното име на своя съпруг „П.“, както и че в същия период била служител на „Български пощи“ ЕАД гр.София, с място на работа Пощенска станция - Хасково, по силата на трудов договор №00048 от 01.11.1988г. и допълнителни споразумения към него №312/01.08.1994г. и №210/03.08.2010г., като заемала длъжността „Касиер гише“. По силата на Длъжностна характеристика на длъжността „Касиер ПС I категория“, А. И. имала следните задължения: да съхранява парични и пощенски ценности; да приема и изплаща суми по пощенски, пенсионни и международни записи; по влогови книжки на граждани, на обществени организации и учреждения, да приема суми по възложителство с помощта на компютър или ръчно; да води и приключва касова книга за деня и изготвя вносни бележки и проходно разходен ордер; да отговоря за опазването на паричните средства, пощенските ценности и парични документи, да води операционен дневник; да отчита постъпилите суми по сметните книги, продадените пощенски ценности и

магазинаж; да инкасира суми за услуги включени в договорите по възложителство. Прието е, че част от тези задължения произтичали от договор рег.№ 430 -0293/02.06.1997 год. между „Юробанк България“ АД /с предходно наименование „Българска пощенска банка“, като възложител от една страна и от друга „Български пощи“ ЕАД.

По делото са представени бордера, удостоверяващи изплатени от „Юробанк България“ АД суми на увредените от действията на А. И. П. физически лица - двадесетте клиенти изброени в исковата молба сума, чиито влогове и депозити са засегнати от противоправните действия на А. В. /П./. Общия размер на платените суми по тези бордера възлиза на 127 124.24 лв.

По делото е изслушана съдебно-счетоводна експертиза, изготвена от в.л. П. Д., от заключението на която се установява, че общият размер на настъпилата вреда за банката ищец възлиза на 127 124.24 лева главница. При извършената проверка и анализ на счетоводните записвания в търговските книги на ищеца, счетоводното експертиза установява, че са извършени тегления от депозите/ влоговете на 20 лица, като има извършени тегления от страна на длужителя без знанието и съгласието на съответното лице, както следва: 1./ А. М. А. - осчетоводена сума 9 154.50 лв.; отразено в книжката -1 250,00 лв.; присвоена сума - 3 214,50 лв. в периода 4.10.2010г. – 07.06.2011г.; 2./ Г. М. М. /М./- осчетоводена сума – 6011,23 лв.; отразено в книжката – 6 566 лв.; присвоена сума - 6211,23лв. в периода 4.01.2009г. – 10.06.2011г.;3./ Е. С. Е. - осчетоводена сума 7124,49 лв.; отразено в книжката - 1900 лв.; присвоена сума - 1024,49 лв. в периода 7.06.2010г. - 14.06.2011г.; 4./ И. Х. И. - осчетоводена сума 9 555,08 лв.; отразено в книжката -200.00лв.; присвоена сума – 9 355,08 лв. в периода 03.07.2005г. – 06.09.2011г.; 5./ К. А. С. - осчетоводена сума 14 253,72 лв.; отразено в книжката – 1082,23 лв.; присвоена сума – 13 171,49 лв. в периода 17.08.2010г. – 23.06.2011г.; 6./ Н. И. И. - осчетоводена сума 5 629.71лв.; отразено в книжката – 3 773 лв.; присвоена сума – 2 026.27 лв. в периода 31.12.2007г. – 13.06.2011г.; 7./ С. Х. Е. - осчетоводена сума 3 826, 94лв.; неосчетоводено теглене на авоар на клиента – 1100 лв.; присвоена сума – 2 451,73 лв. в периода 27.12.2007г.– 09.05.2011г.; 8./ Ф. А. М. - неправомерно теглена главница – 6 715,36лв.; присвоена сума – 5 633,36 лв. в периода 30.09.2009 г. – 13.06.2011г.; 9./ А. С. С. – извършени операции с подпис различен от този на клиента на стойност 27 955,11лв.; 10./ М. Д. М. - осчетоводена сума 10626,96лв.; присвоена сума: 5 426,96 лв. в периода 04.05.2010г. – 14.06.2011г.; 11./Х. Х. Ю. – осчетоводена сума 6 412,25 лв., присвоена сума в размер на 4 412.25 лв. в периода 17.10.2008г. до 13.06.2011г.; 12./ Е. Ю. Ш. – операции на стойност 18 467,33лв., теглена главница – 4 730лв., в периода 20.02.2007г. до 06.07.2007г.; 13./ В. Г. Д. – теглене с подпис различен от този на титуляра – 4 099,26 лв. Вещото лице е проверило всеки от случаите и е представило допълнителна информация за неотчетените вноски, неправомерно закриване на депозити и закриване на влогове за всеки от засегнатите клиенти на ищцовата банка в Приложения №1, №2 и №3 към експертизата. Вещото лице е установило, че сума в общ размер на 127 124.26 лева е възстановена от „Юробанк България“ АД, като са заверени разплащателните сметки на лицата депозирали жалби. Вещото лице е уточнило бордерата и сумите, които са изплатени на посочените физически лица с посочено основние „компенсиране на клиенти“ ПС-гр. Хасково Констатирано е, че сумите са възстановени от банката ищец по посочените по-горе клиентски сметки на 18.03.2013 г. Общият размер на законната лихва за периода 16.06.2015 г. - 16.03.2018 г. върху всяка една от възстановените суми, установени съгласно т.1.14 от заключението е 35 510.91 лева.

По делото е изслушана допълнителна съдебно-счетоводна експертиза. Вещото лице П. Д. след извършена проверка е констатирало, че „Български пощи“ ЕАД не води дневници, в които да записва издавани договори за депозити и спестовни сметки. Проследени са записванията в ответното дружество за 2010 г. и 2011 г. по приходни касови ордери издадени от А. П. в размер на 245 346.72 лв. с основание внесен депозит, както и разходни касови ордери в общ размер на 387 697.56 лв. с посочено основание изплатен депозит. Вещото лице заключава, че „Юробанк България“ АД не е получавала суми от ответното „Български пощи“ ЕАД, свързани с възстановяване на изплатените суми на

посочените по-горе 20 физически лица.

По делото е разпитана като свидетел Н. В. Ч. – служител на „Юробанк България“ АД, от чиито показания се установява, че била служител в отдел „Вътрешен одит“, когато разглеждали случаите по жалбите в Хасково и работела като асистент - мениджър „Клонови инспекции“. След получаване на сигнал от банковия клон, ръководството на банката определило служители от отдел „Вътрешен одит“ включително нея и С. Г. да направят проверка по жалбите. Такава проверка правили при всяко постъпване на жалба от клиента като разглеждали документите от клиентите, осчетоводените документи от А. П., тъй като тя имала право да осчетоводява операции директно в системата за депозити и влогове. Преглеждали документите, които им предоставили от пощенската станция, които А. И. П. изготвила във връзка с осчетоводените от нея операции. Изготвили проект на протокол, в който определяли дали жалбата на клиента е основателна или не. Очакванията им били, че като поканят представителите на „Вътрешен одит“ на поделенията на „Български пощи“, те ще дойдат, ще се запознаят с документите и база на изготвения от банката проект ще финализират случаите. Това не се случило, въпреки изпратените писма. П. била служител на „Български пощи“ АД, получавала заплатата от „Български пощи“ АД и от там определяли функционалните ѝ задължения. А. П. имала възможност да осчетоводява документи. В качеството си на пощенски служител, който е оторизиран да приема депозити и влогове от граждани, имала и даден от банката компютър. Имала и потребителско име и права освен да предоставя документи за депозити, спестовни книжки на клиентите, също така да приема и да плаща пари и да осчетоводява в системата тези приети пари или изплатени суми. Тя имала възможност директно да осчетоводява операциите, което се вижда и от тези касови дневници. На практика тя подпечатва, подписва документите, които е издала на клиентите. Тя използвала една от операционните системи, които използва на банката. При прекратяване на дейността с пощите на 30.05.2011 г. банката взела компютъра и печатите на служителката. При проверката гледали движенията по сметките на всеки един от клиентите и там където имало разминаване например клиентът държи договор за депозит, има вносна бележка, която П. е издала, но в системата не се вижда тя да е осчетоводила внесената сума, тогава приемали жалбата за основателна, тъй като А. П. е издавала документ на клиента за внесената сума, но не я е осчетоводила като вносна, не е открила сметка на клиента, а просто е присвоила парите.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема следното от правна страна:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 49 ЗЗД за обезщетение на причинени имуществени вреди вследствие неправомерно присвояване на суми, в размер на 127 124.24 лв., ведно със законната лихва върху предявената част от главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. Обезщетение се търси за имуществени вреди от деликт, причинени на възложителя на работата, при изпълнение на която са настъпили вредите.

Настоящият съдебен състав е запознат с Решение № 60300/23.08.2022 г. на ВКС по гр. д. № 599/2021 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията Д. Д. Върховният касационен съд, с което е прието по идентичен случай, че искът намира своето правно основание в разпоредбата на чл. 79 чл. 79, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД, тъй като претендираните с иска вреди попадат в обхвата на чл. 82 от ЗЗД. Върховният касационен съд се е позовал на това, че отговорността за неправомерно увреждане е приложима само в случаите когато страните не се намират в облигационна връзка помежду си. Тази връзка не може да бъде прекъсната поради обстоятелството, че действията на служителите на "Български пощи" ЕАД представляват престъпления и е посочил, че от т. 6 от ППВС № 17/18.11.1964 година не може да бъде направен друг извод.

Въззивният съд не споделя това становище и намира неоснователно възражението на въззивника, че отговорността в процесния случай може да бъде ангажирана само на договорно основание, поради наличието на сключен договор между

страните по делото. Съгласно т.6 от ППВС № 17/1963 г., представляващо задължителна за съдилищата практика, „когато работник или служител при изпълнение на възложената му работа причини вреди на трето лице, което е договаряло с предприятието за изпълнението на тази работа, това лице има право да търси по силата на договора обезщетение от предприятието за причинените му вреди. Работникът, причинил вредите, отговаря по чл. 95 КТ пред предприятието, но не и пред увреденото лице. В случая договорната отговорност на предприятието изключва отговорността по чл. 45 и следващите от 33Д. Ако обаче вредите са резултат на извършено престъпление от работника или служителя, макар и при изпълнение на възложената работа, отговорността по чл. 45 33Д не се изключва.“. По смисъла на това ППВС и практиката на касационната инстанция, в случаите, в които обезщетение се претендира за вредите, причинени от извършено престъпление, деликтната отговорност изключва договорната като настоящият въззивен състав възприема това разрешение, като базирано на задължителна за него практика.

Отделен, но много съществен елемент е обстоятелството, че в исковата си молба, както и в допълнителната искова молба ищецът изрично е акцентирал, че с предявения иск не ангажира договорната отговорност на ответника, а деликтна. Съдът не може в нарушение на диспозитивното начало в гражданския процес да подмени волята на страната и да се произнесе по иск, който не е предявен.

В разпоредбата на чл. 49 от 33Д е установено задължение за всеки, който е възложил изпълнението на определена работа на друго лице, да обезщети вредите, причинени от изпълнителя при или по повод на възложената работа. Отговорността на възложителя е обективна, гаранционно - обезпечителна и безвиновна, като нейната цел е да репарира вредите, които са настъпили като пряка и непосредствена последица от извършването на възложената работа в патримониума на трето лице. Тази отговорност е функционално обусловена и възниква само тогава, когато са налице предпоставките на чл. 45 от 33Д по отношение поведението на прекия причинител, а именно - виновно и противоправно поведение /действие или бездействие/, вреда и причинно - следствена връзка между поведението и вредата. Вината на прекия извършител, съгл. чл. 45, ал. 2 от 33Д, се предполага до доказване на противното и в хипотезата на чл. 49 от 33Д.

За да възникне имуществената отговорност за причинени имуществени вреди от непозволено увреждане, трябва в обективната действителност да са настъпили следните юридически факти, предвидени в хипотезата на посочената правна норма: 1) деяние /действие или бездействие/; 2) противоправност /несъответствие между правно дължимото и фактически осъщественото поведение/; 3) вреди или неблагоприятно засягане на имуществената сфера на увредения, които могат да бъдат под формата на намаляване на неговия патримониум, представляващо претърпени загуби, или непостъпване в неговия патримониум на очаквано благо, за което има с висока степен на сигурност на постъпването, представляващо пропуснати ползи; 4) причинно-следствена връзка между противоправното поведение и настъпилите имуществени вреди, което означава, че вредоносният резултат следва да е закономерна, необходима, естествена, присъща последица от виновното противоправно поведение на делинквента; 5) вина на делинквента, която съобразно уредената в чл. 45, ал. 2 33Д оборима презумпция се предполага.

Ищецът претендира обезщетение за вредите, причинени от неправомерно присвояване на суми, в размер на 127 124.24 лв. от служител на ответното дружество, при и по повод на работата му.

По делото е установено, че по силата на договор № 430-0293/02.06.1997 г. ищецът е възложил на ответника да извършва чрез своите служители дейност по сключване на договори с физически лица за спестовен влог и договори за депозит в лева; изплащане на пари в брой от депозитни и влогови сметки, включително изплащане на лихви по тях; извършване на операции, свързани с изготвяне на договори за депозит, издаване на спестовна /депозитна книжка, закриване на депозит и на книжка и др. Ответникът е определил служителите си, които да извършват дейностите по договора и като техен работодател е осъществявал непосредствено ръководство и контрол върху тях. За тази

дейност на служителите е заплащано и допълнително възнаграждение за извършената работа.

Въззивният съд намира неоснователен довода на въззивника, че служителите на ответника, които са осъществявали функциите по сключения между страните договор са били под непосредствено ръководство и контрол на ищеца. Това не е уговорено в Договор № 430-0293/02.06.1997 г. Право и задължение на ищеца по този договор е извършването на проверки и контрол, но при констатирани нарушения, банката не може да предприема действия към съответните служители, а съгласно чл.3, т.2 от договора следва да уведоми „Български пощи“ ЕАД.

Действително, т.3 на ППВС № 17/1963 г. разграничава две хипотези при разрешаването на въпроса за отговорността от непозволено увреждане, когато по договор между две предприятия едното е възложило на другото определена работа, при извършването на която настъпят вреди. Върховният съд е приел, че за правилното разрешаване на въпроса е от значение да се изясни същността на сключения договор. Ако съгласно договора едното предприятие дължи на другото извършването на определена работа със свои работници, при негов контрол и организация на работата, отговорността за вредите от непозволено увреждане е в тежест на това предприятие. В този случай е без значение, че се извършва работа на първото предприятие. Ако обаче организацията на работата, ръководството и контролът ѝ принадлежи на предприятието, чиято работа се извършва от работниците на друго предприятие, то отговорността за непозволеното увреждане е на предприятието, чиято работа се извършва. В процесния случай няма спор, че служителите, които са извършвали работата по договора са били на ответника и той е осъществявал избора на кои от тях да възлага работата по договора. Независимо, че ищецът е имал правомощия да осъществява контрол и проверки, договорът не сочи, че тези проверки са проверки на дейността на служителите на ответника. В чл.2, т.7 е посочено, че обект на проверката е банковата дейност на ответника, а в т.8 – контрол и проверки на касовата наличност. Разпоредбата на чл. 67 от Инструкцията определя, че контролът върху дневната работа на пощенския служител във връзка с извършената банкова дейност се осъществява от друг служител на Пощите. Отговорността на Пощите за работата на нейните служители е пълна и няма основания да се приеме, че Банката също отговаря изцяло или частично за дейността на пощенските служители. Следователно уговорената по договора между страните дейност по контрол представлява по съществото си контрол на изпълнението от страна на ответника на възложеното по договора, а контрол на служителите на ответника. Поради изложеното съдът намира, че в случая е налице първата хипотеза на т.3 от ППВС № 17/1963 г.

Въззивният съд намира, че са налице кумулативно дадените предпоставки за основателност на иска по чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД. Установено е противоправното поведение на служител на ответника, спрямо който ответникът има качеството на възложител на работата, при и/или по повод на изпълнението на която и в причинна връзка, с която, за ищеца настъпват вреди. Противоправното деяние е установено от представената влязла в сила присъда, която по силата на чл. 300 ГПК е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това, дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, както и от събраните гласни доказателства, както и от съдебно-счетоводната експертиза. Служителката на „Български Пощи“ ЕАД А. П. е извършила виновно твърдените от банката нарушения – получавала е суми от физически лица по договори за депозит/влог, които не е отчитала, както и е осъществявала неправомерно теглене на суми от сметки на клиенти на банката, като са целта са използвани документи с невярно съдържание.

В резултат на тези деяния ищецът е претърпял имуществена вреда в размер на 127 124.24 лв. В тази връзка, настоящият съдебен състав напълно споделя изводите на първоинстанционния съд за осъществяване състава по чл. 49 ЗЗД.

Въззивният съд намира, че нанесените вреди от пощенските служители са настъпили директно за ищеца по делото, а не за съответните физически лица, които

впоследствие били обезщетени от него по следните съображения:

Договорът за паричен банков влог, уреден от нормата на чл.421 от ТЗ, по своята правна природа е разновидност на договора за неправилен влог по смисъла на чл. 257 ЗЗД. Следователно тази сделка също е реална. Анализът на правната ѝ природа сочи, че тя съчетава в себе си белези на договор за влог и на договор за заем, а това означава, че с влагането на парите в банката настъпва транслативният ефект на договора - собственик на вложените пари става банката, а в нейна тежест възниква парично задължение спрямо влогодателя. Затова съгласно чл. 421, ал. 1 ТЗ банката дължи паричната сума на влогодателя в същата валута и размер, както и уговорената лихва.

Парите в процесния случай са предоставени от физическите лица на банката по договори за паричен банков влог като договорите са породили транслативен ефект и парите са станали собственост на банката, която ги управлява за своя сметка и на собствен риск и дължи връщането им при поискване. Поради това, че парите са собственост на банката, със самото им неправомерно присвояване от служителите на пощите, вредата е настъпила за банката, а не за нейните вложители и то в момента на присвояване на сумите от страна на служителите на ответника, защото в този момент е намаляло имуществото на банката. Вземанията на клиентите на банката по договорите за влог, респ. за депозит за връщане на паричната сума и за плащане на уговорената лихва, не се влияят от извършеното присвояване. То не освобождава банката от задълженията и по договорите с нейните клиенти - не го погасява. Извършените плащания на банката към нейните клиенти, са в изпълнение на договорните ѝ задължения по конкретните договори за влог и депозит и не представлява изплащане на обезщетение – репарирание на вреди, тъй като вреди клиентите на банката не са претърпели от съответните физически лица – вложители. Тези плащания не представляват и изпълнение на чуждо задължение по смисъла на чл. 73 ЗЗД или чл. 74 ЗЗД, а са изпълнение от страна на банката на задълженията ѝ по договорите за влог и депозит. Това плащане от страна на ищеца не води до суброгация на банката в правата на клиенти и съответно не поражда регресни права за последната. Предявения главен иск в процесния случай не представлява регресен иск, възникнал от момента на обезщетяването на пострадалите. Предявеният иск е пряк. По тази причина началният момент на давностния срок е различен.

По възражението за изтекла погасителна давност въззивния съд приема следното:

В чл. 114, ал. 1 ЗЗД е предвиден общият случай на начало на срока на погасителна давност, в който погасителната давност започва да тече от момента на изискуемостта на вземането. За задължения, възникнали от деликт, моментът на настъпване на изискуемост на вземането за обезщетение е този на настъпване на вредите и от него започва да тече погасителна давност. Вредите за банката са настъпили в момента на неправомерното присвояване на сумите от А. П.. Законът предвижда и изключение от принципа, залегнал в чл. 114, ал. 1 ЗЗД, като с чл. 114, ал. 3 ЗЗД приема, че за вземания от непозволено увреждане давността почва да тече от откриването на дееца. По този начин в случай, че моментите на извършването на деянието и откриването на извършителя съвпадат, началният момент на давностния срок ще бъде един и същ, но ако откриването на дееца е станало по-късно, давностният срок ще започне да тече от този по-късен момент. В този смисъл са ППВС № 2 от 21.12.1981 г. и ТР № 5/2006 г. по т. д. № 5/2005 г. на ОСГК на ВКС.

В процесния случай от представения констативен протокол № 1/19.11.2012 г. се установява, че към датата на неговото съставяне ищецът е знаел за извършения деликт и неговия деец. От представената кореспонденция и в частност електронните писма на разпитания в първоинстанционното производство свидетел Ч. се установява, че ответникът е знаел дееца и извършения деликт дори в по-ранен момент – към началото на м.февруари 2012 г. Дори да се приеме, че моментът на откриването на дееца е датата на обявяване на резултатите от извършените проверки или изготвянето на проекта за констативен протокол, съставен по повод на извършената от служителите на ищеца проверка по жалби на клиентите, тъй като в този протокол са посочени и сумите на вредите за всеки отделен

случай на присвояване, то към датата на предявяване на иска – 19.03.2018 г. 5-годишната давност, с която се погасяват вземанията за обезщетение от неправомерно увреждане /чл.110 от ЗЗД/ е изтекла.

Възражението на въззивника ответни за погасяване на вземането на ищеца по давност е основателно. Предвид това предявеният иск следва да бъде отхвърлен, а обжалваното решение следва да бъде отменено като неправилно и незаконосъобразно.

С оглед изхода на делото и съобразно списъка по чл. 80 ГПК и приложенияте от "Юробанк България" АД договор за правна защита и съдействие, фактура и извлечение от банкова сметка, жалбоподателят "Юробанк България" АД следва да бъде осъден да заплати на въззиваемата страна ""Български Пощи" ЕАД сумата от 11 477.80 лв. представляваща направени разноси във въззивното производство – заплатени държавна такса и адвокатско възнаграждение. В тази връзка съдът намира неоснователно направеното от въззиваемия възражение относно размера на адвокатското възнаграждение, тъй като същото е съобразено, както с минималните размери на адвокатските възнаграждения по чл.7, ал.2, т.5 от Наредба 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, така и с фактическата и правна сложност на делото.

Воден от изложеното съставът на Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение от 14.03.2022 г. по гр. дело № 3697/2018 г., СГС, I ГО, 7 състав и вместо него постановява:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Околовръстен път“ №260 срещу „Български пощи“ ЕАД, ЕИК 121396123, със седалище и адрес на управление гр.София, р-н „Студентски“, ул.“Акад. Стефан Младенов“ №1, бл.31: иск с правно основание чл. чл. 49 ЗЗД, във вр. чл.45, ал.1 ЗЗД за сумата от 127 124.24 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени от А. И. В. /П./ – служител на ответника при изпълнение на възложена и работа, изразяващи се във присвояване на сума в общ размер 127 124.24 лв. на следните лица: А. Р. Ю., Г. Т. Т., С. Ш. И., Х. Р. Ш., Ш. М. С., А. М. А., Г. М. М., Е. С. Е., И. Х. И., К. А. С., М. Ю. М., Н. И. И., С. Х. Е., Ф. А. М., А. С. С., А. Н. Ч., М. Д. М., Х. Х. Ю., Е. Ю. Ш., В. Г. Д., от чиито сметки е присвоявала суми същата, ведно със законна лихва върху главницата считано от предявяване на иска - 16.03.2018 г. до изплащането и иск с правно основание чл.86 ЗЗД за сумата от 38 764.55 лева, представляваща обезщетение за забава на главницата за периода от 16.03.2015 г. до 16.03.2018 г. като неоснователни.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Околовръстен път“ №260 срещу „Български пощи“ ЕАД, ЕИК 121396123, със седалище и адрес на управление гр.София, р-н „Студентски“, ул.“Акад. Стефан Младенов“ №1, бл.31 8200 лв. разноси в първата инстанция на разглеждане на делото.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Околовръстен път“ №260 срещу „Български пощи“ ЕАД, ЕИК 121396123, със седалище и адрес на управление гр.София, р-н „Студентски“, ул.“Акад. Стефан Младенов“ №1, бл.31 11 477.80 лв. разноси във въззивната инстанция на разглеждане на делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от съобщаването за изготвянето му на страните при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____